

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ УКРАЇНИ

Досягнення науки і технологій виступають ключовим фактором поліпшення якості продукції та послуг, економії трудових і матеріальних затрат, зростання продуктивності праці, вдосконалення організації виробництва та підвищення його ефективності. Все це, у кінцевому підсумку, забезпечує конкурентоспроможність як держави, так і окремих регіонів. На жаль, відсталість технологічної структури, низький технологічний рівень виробничої бази промисловості, слабе фінансування з боку держави наукових робіт та НДДКР, брак фінансових ресурсів не дають можливості національній економіці розвиватися на власній науково-технічній основі, коли наукові та дослідницько-конструкторські розробки перетворюються на базовий елемент виробництва.

Україна володіє потужним науково-технологічним потенціалом, який зосереджено по всіх регіонах, але результати проведеного моніторингу управління інноваційним розвитком інтегрованих структур бізнесу (далі ІСБ) підтверджують тенденцію щодо наявності ядра промислового розвитку країни, до якого відносяться м. Київ, Львівська, Харківська, Запорізька, Дніпропетровська області.

Тенденція зміцнення традиційних інноваційно-технологічних центрів в Україні тісно корелює з науковою, інноваційною та інвестиційною активністю відповідних регіонів і ще раз підтверджує наявність ресурсного потенціалу для реалізації проривної інноваційної стратегії в напрямку підвищення конкурентоспроможності України та забезпечення її економічній системі гідного місця у світі [3]. Однак затримка інноваційного розвитку на рівні регіону пояснюється низьким ступенем гнучкості й адаптивності підприємств до інновацій. До основних причин цього явища відносяться:

низька активність внутрішніх та зовнішніх інвесторів;

сповільнені темпи зростання оновлення основних виробничих фондів унаслідок різкого знецінення встановленої на підприємствах техніки;

невідповідність рівня технологічного розвитку виробництва високопрогресивним параметрам інновацій;

висока вартість вітчизняних зразків нової техніки тощо.

Об'єктивними передумовами для переходу до інноваційної економіки України є територіальна

близькість до найбільших наукових центрів, наявність багатопрофільного науково-освітнього комплексу, високий рівень інноваційної активності ІСБ, наявність високотехнологічних підприємств воєнно-промислового комплексу, малий бізнес, що динамічно розвивається, високий освітній рівень населення та його здатність освоювати нові знання[2].

Нині необхідно консолідувати зусилля й ресурси, що є в розпорядженні держави, для вирішення ключового завдання – переведення економічної системи розвитку держави на інноваційний шлях розвитку. Структурні й технологічні перетворення, необхідні для підвищення темпів зростання економіки, вимагають комплексного підходу, що припускає розробку та реалізацію системи взаємозалежних заходів, спрямованих на підтримку й координацію діяльності всіх учасників інноваційного процесу (органів регіональної влади, учених, представників фінансових і промислових кіл) [4].

Створення ефективної інфраструктури підтримки сфери науки й інновацій є найважливішою частиною державної політики, спрямованої на забезпечення стратегічних національних пріоритетів України, до яких відносяться підвищення якості життя населення, досягнення економічного зростання, розвиток фундаментальної науки, освіти, культури, забезпечення оборони й безпеки країни. Це повинно стати стратегічним орієнтиром і для ІСБ. Успішне функціонування моделі інноваційного розвитку вимагає перегляду діючої інноваційної інфраструктури і потребує суттєвого вдосконалення.

Необхідним є якнайшвидше формування науково-інноваційних технологічних ІСБ, створених на базі провідних вищих навчальних закладів [2]. Такі комплекси повинні забезпечити інтеграцію вузів з реальним сектором економіки для вирішення соціально-економічних проблем і реалізації цільових та галузевих програм, пов'язаних, перш за все, з технологічним розвитком галузей. Найкращою їх сучасною формою можна вважати науково-інноваційні ІСБ.

Основним інструментом механізму реалізації державної політики інноваційного розвитку можуть бути програми інноваційного розвитку проблемних регіонів, які спрямовані на:

- більш активне залучення споживачів до процесу розробки нової продукції з метою кращої адаптації її характеристик до вимог ринку;

- об'єднання підприємств у різноманітних формах ІСБ для розподілу витрат і ризиків, пов'язаних із впровадженням інноваційної продукції;
- об'єднання науково-дослідних організацій і промисловості, з метою створення науково-дослідних підрозділів, виконання спільних наукових програм, обміну досвідом [1].

Для подальшого економічного зростання необхідним вбачається реалізація системи заходів у напрямі збереження та розвитку науково-технологічного й інноваційного потенціалу, завдяки яким проблемні питання знайдуть можливість для вирішення наступних задач: підтримки науково-дослідних робіт для розв'язання проблем розвитку регіону, забезпечення єдності науково-технологічного прогресу з економічним, суспільним та духовним розвитком, удосконалення механізмів державного регулювання інноваційного розвитку економіки регіону, розвитку, реалізації та збереження інноваційного потенціалу за рахунок формування та ефективного управління ІСБ.

Для успішного інноваційно-технологічного розвитку економіки держави важливе місце відводиться визначенню його пріоритетів, а, виходячи з питання активізації інтеграційних процесів України зі світовим співтовариством, в основу практичних дій по реалізації головних пріоритетних напрямів слід покласти регіональний підхід. Затвердження державних пріоритетів розвитку науки і техніки здійснюється в установленому законодавством порядку. Основним механізмом реалізації пріоритетних напрямів мають бути загальнодержавні та галузеві наукові й науково-технологічні програми [1].

Серед пріоритетів, що відбивають новий етап територіального розвитку й посилення ролі регіонів у розвитку своїх територій на основі управління інноваційним розвитком ІСБ та системних перетворень, повинні бути наступні:

- істотне розмежування функцій між центром і регіонами, що надасть регіонам і муніципальним утворенням статус безпосередніх учасників й організаторів процесу технологічного відновлення на якісно новій інноваційній основі;

- розвиток територіальних мережевих моделей організації ІСБ;

- залучення до складу територіальних мережевих моделей малого виробничого й інноваційного бізнесу;

- використання державно-приватного партнерства в якості одного із базових механізмів взаємодії держави і бізнес-співтовариств в інноваційній сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єрмошенко М. М. Проблеми державного регулювання інноваційного розвитку підприємств і шляхи їх розв'язання [Текст] / М. М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 3. — С. 45-54

2. LM Ganushchak-Efimenko, OM Nifatova, VG Shcherbak. Конкурентно-інтеграційний бенчмаркінг у

забезпеченні конкурентоспроможності вищих навчальних закладів Науковий вісник Полісся 2—2019. — (2 (14)), 188-197

3. Грищенко І. М. Інноваційні підходи до забезпечення взаємодії науки з наукоємним бізнесом і вищою освітою як чинник підвищення якості освіти // Легка промисловість. — 2017.

4. Положення про порядок створення та функціонування технопарків і інноваційних структур інших типів [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу до : <http://zakonl.rada.gov.ua>.

5. Розвиток кластерного підприємництва у легкій промисловості міста Києва. Монографія / За наук. редакцією І.М. Грищенка.- К.: «Світ успіху», 2019. — 496 с.